

POGOJENOST

KSS, 12.01.2023

Marjan Dremelj, MKGP

POGOJENOST

- Pogojenost je navzkrižna skladnost okrepljena z zeleno komponento

ZELENA KOMPONENTA

Diverzifikacija

OOTT

PEP(praha, naknadni posevki/podsevki, praha z medonosnim rastlinam , rastline, ki vežejo dušik)

NAVZKRIŽNA SKLADNOST

161 zahtev

7 DKOS

13 PZR

POGOJENOST

9 DKOP:

- OOTT
- „EPO“ → neproduktivne površine ali dosevki ali rastline, ki vežejo dušik
- Diverzifikacija → ≠ Kolobar

11 PZR

174 zahtev

POGOJENOST

- **Uredba o pravilih pogojenosti** (Uradni list RS, št. [166/22](#))
- **Področja:**
 - **Klima in okolje**
 - Klimatske spremembe (ublažitev in prilagajanje), Voda, Tla (zaščita in kakovost), Biodiverziteta in krajina (zaščita in kakovost)
 - **Javno zdravje, zdravje živali in rastlin**
 - Varna hrana, Zdravila, ~~I&R, Bolezni živali~~, FFS, Dobrobit živali
- **„Okrepljena“ NS.** Okrepljena je predvsem na področju DKOP (GAEC), kamor je vgrajena zelena komponenta.

UREDBENI DEL

- **V uredbenem delu določamo:**

- opredelitev pojmov
- pravila pogojenosti
- zavezance
- kontrolni sistem
- zapisnik o kontroli na kraju samem
- upravne sankcije
- neskladnost brez ali z zanemarljivimi posledicami
- namerno neskladnost
- ohranjanje trajnega travinja (ni OOTT)
- letni vnos dušika iz živinskih gnojil
- okoljsko občutljivo trajno travinje na ravni kmetijskega gospodarstva
- kolobar
- izjeme za leto 2023
- prehodne določbe

UREDBENI DEL

- **Pojmi (neskladnost, TT, kmetijske površine, status OOTT)**
- **Pravila pogojenosti v obliki zahtev iz Priloge 1:**
 - **so predpisane zahteve ravnanja (v nadaljnjem besedilu: PZR) na podlagi pravnih aktov Evropske unije in standardov dobrih kmetijsko okoljskih pogojev (v nadaljnjem besedilu: DKOP), ki so določena v strateškem načrtu skupne kmetijske politike in navedena v Prilogi III Uredbe 2021/2115/EU. Pravila pogojenosti predstavljajo minimalne zahteve s področij:**
 - a) podnebje in okolje, vključno z vodo, tlemi in biotsko raznovrstnostjo ekosistemov;
 - b) javno zdravje in zdravje rastlin;
 - c) dobrobit živali.
- **Izvajanje zahtev pogojenosti se preverja pri prejemnikih NP, KOPOP, DŽ, OMD, lokalne pasme in sorte, biotično varstvo in Natura 2000 plačil (zavezanci)**
- **Kontrolni sistem ostaja podoben; kontrola 1% zavezancev na kraju samem, 100% administrativne kontrole (170 kg N/ha, obrazec!); sistem za spremljanje površin (AMS) se bo za namene pogojenosti predvidoma uporabljali v omejenem obsegu (kontrola OOTT, kolobar, vzdrževanih površin), predvsem zaradi tehničnih omejitev samega sistema**
- **Določbe o zapisniku o pregledu na kraju samem (najava, vsebina)**

UREDBENI DEL

- **Upravne sankcije, NBP in namerna neskladnost:**

- nenamerne kršitve, ki nimajo vpliva ali pa je ta zanemarljiv za doseganje ciljev standarda ali zahteve nimajo znižanja - NBP; zavezanec dobi obvestilo (odločbo) z napotitvijo na svetovanje – ni sankcije
- nenamerne kršitve imajo praviloma 3% sankcijo; za lažje kršitve je ta lahko znižana do 1% oziroma za hujše/resnejše kršitve zvišana do 10% - glede na matriko kršitev pri čemer se upošteva resnost, obseg in trajanje posledic kršitev
- ponavljajoče kršitve praviloma 10% sankcijo (prva ponovitev), naslednja ponovitev se obravnava kot namerna kršitev; kot ponavljajoče se štejejo kršitve v treh zaporednih letih pod pogojem, da je bil zavezanec obveščen (odločba) o prejšnji kršitvi
- namerne kršitve imajo 15% sankcijo, lahko do 100% (glede na resnost, obseg in trajanje – matrika)

- **Sankcije se seštevajo po skupinah kršitev (ne več po področjih kot v CC) vendar:**

- za več nenamernih kršitev ne več kot 5% oz. 10%, če ima vsaj ena kršitev resne posledice za doseganje ciljev standarda oziroma zahteve ali ima resne posledice za javno zdravje ali zdravje živali;
- za več prvič ponavljajočih ne več kot 20%;
- za namerne ni omejitve do 100% sredstev do katerih je upravičen zavezanec

- **Če se pojavi več nenamernih, ponavljajočih ali namernih kršitev se le te med seboj seštevajo potem ko je bilo opravljeno prej opisano znižanje, vendar pa seštevek sankcij ne sme preseči 100% sredstev do katerih je upravičen zavezanec (NP, KOPOP, DŽ OMD, natura plačila, lokalne pasme in sorte in biotično varstvo)**

UREDBENI DEL

• Ohranjanje trajnega travinja

- agencija iz prijavljenih površin kmetijskih zemljišč na zbirni vlogi za leto 2018 ugotovi in izračuna delež med površino trajnega travinja in površino kmetijskih zemljišč na območju Republike Slovenije v skladu z drugim pododstavkom prvega odstavka 48. člena Delegirane uredbe 2022/126/EU.
- če je razlika med ugotovljenim deležem izračunanem za tekoče leto in deležem iz leta 2018 večji kot 5 %, se uporabi tretji odstavek 48. člena Delegirane uredbe 2022/126/ES v skladu s pravilnikom, ki ureja ohranjanje trajnega travinja.

• Letni vnos dušika iz živinskih gnojil – pravila za izračun 170kg N/ha, preneseno iz IAKS uredbe, pravila so enaka

• Okoljsko občutljivo trajno travinje na ravni kmetijskega gospodarstva

- GERK z rabo 1300 – trajni travnik, GERK z rabo 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi in GERK z rabo 1222 – ekstenzivni sadovnjak in so del območja objavljenega v pregledovalniku RKG
- Za status okoljsko občutljivega trajnega travinja se štejejo površine, ki izpolnjujejo enega izmed naslednjih pogojev:
 - so del sloja okoljsko občutljivega trajnega travinja (status OOTT_22) iz naslova zelene komponente neposrednih plačil iz obdobja 2015 do 2022, z izjemo GERK-ov, ki so bili v ekološkem kmetovanju ali v shemi za male kmete in je bila njihova vrsta rabe različna od trajnega travinja, ter za njih pravila zelene komponente niso veljala;
 - so na zbirni vlogi za leto 2022 označene kot GERK-i z naštetimi rabami in imajo po preveritvi s sistemom AMS do 31. 12. 2022 še vedno enako rabo;
 - so prvič prijavljene na zbirni vlogi in so na dan 31. 12. tekočega leta ugotovljene kot trajno travinje v skladu z uredbo, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike in so del območja OOTT

UREDBENI DEL

- **Kolobar – preverja se tudi z AMS, če kmet ne bo reagiral na pozive za določitev KMRS dobi sankcijo, določena je toleranca za „prekrivanje” KMRS**
- **Izjeme za leto 2023**
 - določbe za kolobar se v letu 2023 ne uporabijo, se pa spremlja kaj se na GREK-ih dogaja
 - določbe za neproduktivne površine se v letu 2023 ne uporabi in se jih ne spremlja (razen za potrebe upoštevanja klobarja od 2024), na teh površinah je dovoljena pridelava predvsem hrane za ljudi, ni dovoljena pridelava koruze in soje
 - pri zahtevi št 12 (PZR1, gnojenje z gnojilnim načrtom), zahtevi št 33 (DKOP 4, prepoved oranja v varovalnih pasovih) in zahtevi št 43 (DKOP 6, pokritost tal) se bo v letu 2023 morebitne neskladnosti obravnavalo kot NBP
- **Prehodne določbe**
 - za projekte (vemo za en EIP) začete pred veljavnostjo pogojenosti in novih dodatnih pravil iz pogojenosti se ta pravila ne bodo uporabila
 - za prejemnike t.i. vinskih ukrepov (prestrukturiranje vinogradov) ter prejemnike KOPOP plačil, (ki se ne bodo odločili za prekinitvev), bodo še naprej veljala pravila navzkrižne skladnosti

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

- **DKOP 1: OHRANJANJE TRAJNEGA TRAVINJA NA PODLAGI DELEŽA TRAJNEGA TRAVINJA V PRIMERJAVI S KMETIJSKO POVRŠINO NA NACIONALNI RAVNI**
 - razmerje se glede na leto 2018 ne sme zmanjšati za več kot 5 %. V primeru, da se bo zmanjšanje razmerja približalo 5 % (delež zmanjšanja preseže 4,5 %), se bo na nivoju države vzpostavil poseben sistem, kjer se bo zahtevalo posebno predhodno odobritev oranja trajnega travnika na nivoju zadevnega kmetijskega gospodarstva. V primeru, da se razmerje glede na leto 2018 zmanjša za 5 %, bodo zadevne kmetije dolžne spremenjeno trajno travinje vrniti nazaj v trajno travinje.
- **DKOP 2: VAROVANJE MOKRIŠČ IN ŠOTIŠČ**
 - standard se začne izvajati z letom 2024
 - zahteve so oblikovane vendar, ker še nimamo sloja so lahko podvržene spremembam
- **DKOP 3: PREPOVED SEŽIGANJA ORNIH STRNIŠČ, RAZEN ZARADI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA RASTLIN**
 - standard ni doživel veliko sprememb
 - poleg prepovedi požiganja strnišč ni dovoljeno požiganje travnikov kot edinega načina obdelave za tekoče leto

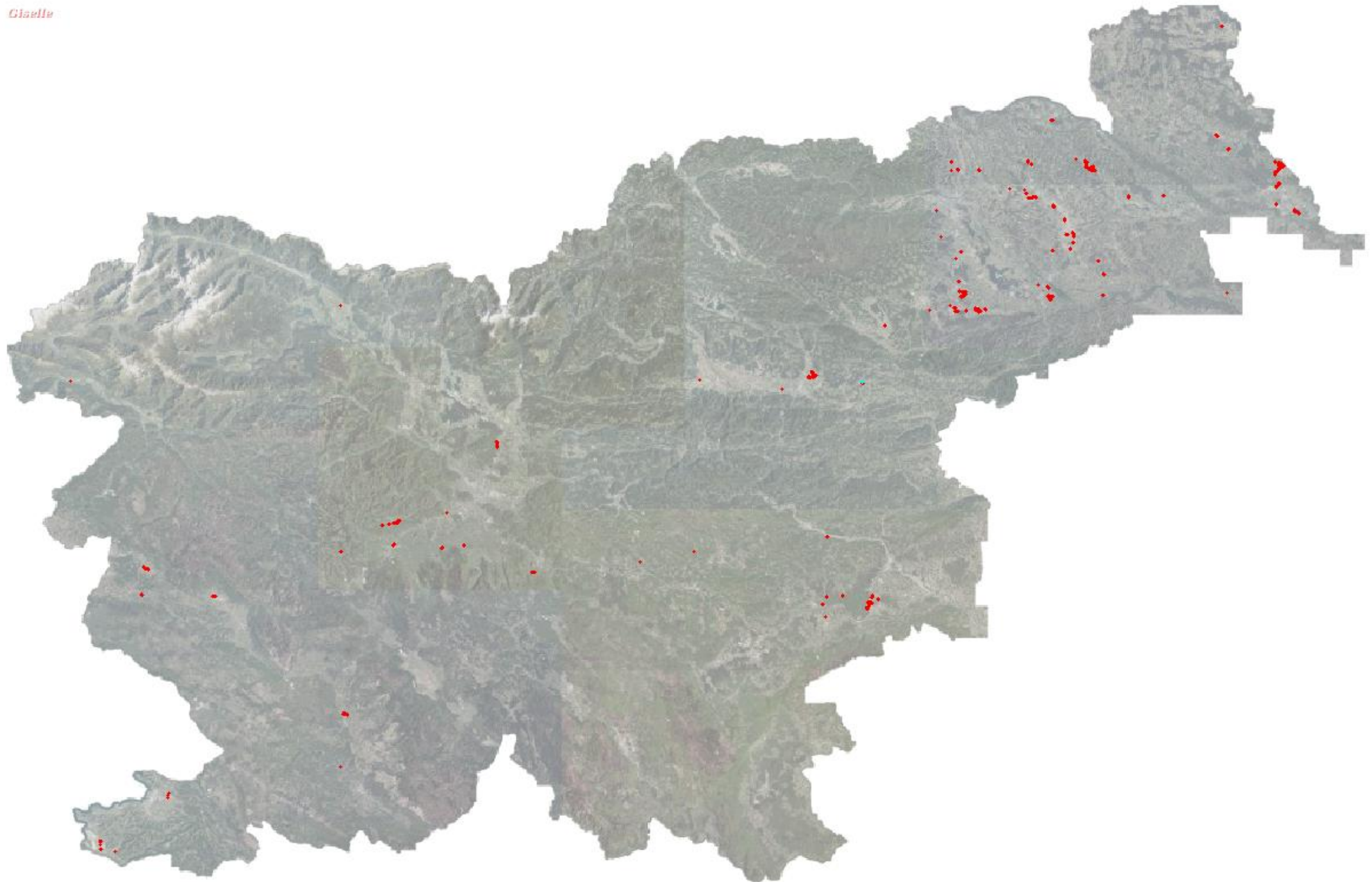

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

• **DKOP 4: VZPOSTAVITEV VAROVALNIH PASOV VZDOLŽ VODNIH TOKOV**

- **obvezna je vzpostavitev varovalnih pasov ob vodotokih 1. reda (15 m) in vodotokih 2. reda (5 m), ter zaradi določb Uredbe Parlamenta in Sveta o strateškem načrtu tudi ob osuševalnih jarkih v širini 3 m**
 - **v varovalnih pasovih je prepovedana uporaba gnojil in FFS, zaradi zagotavljanja te prepovedi tudi ni dovoljeno oranje**
 - **dovoljena je obdelava za namene vzdrževanja (košnja, mulčenje ali paša), pričakuje se da bodo te površine posejane v prvem letu in potem načeloma ne več; je pa to vprašanje odprto**
 - **paša v varovalnem pasu samo brez poseganja v breg vodotokov**
 - **napajanje v vodotokih na samo določenih mestih (kjer bo škoda za breg in sam vodotok čim manjša) in na kontroliran način**
 - **dokrmljevanje v varovalnih pasovih ni dovoljeno**
-
- Na naslednjih dveh slikah so označeni osuševalni jarki širši od dveh metrov samo kot informacija o obsegu in lokaciji teh jarkov

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

- **DKOP 5: UPRAVLJANJE OBDELAVE ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA DEGRADACIJE IN EROZIJE TAL, VKLJUČNO Z UPOŠTEVANJEM NAKLONA TERENA**
 - ohranjanje teras
 - na kmetijskih površinah z rabo njiva, ki imajo srednji naklon 10 % ali več, je treba med 15. novembrom in 15. februarjem upoštevati vsaj enega od teh ukrepov:
 - ali oranje po plastnicah
 - ali ohraniti strnišče
 - ali poskrbeti za ozelenitev.
 - zahteva za oranje po plastnicah ne velja za kmetijske površine z rabo njiva, ki so manjše od 0,3 ha, ter za kmetijske površine z rabo njiva, ki so usmerjene v smer naklona in katerih krajša stranica ni daljša od vključno 40 m
 - novi vertikalni nasadi so dovoljeni samo z odločbo MKGP za zahtevno agromelioracijo
 - na kmetijskih površinah ni očitnih sledi zaradi neprimerne uporabe mehanizacije

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

• **DKOP 6: MINIMALNA POKRITOST TAL, DA SE PREPREČI GOLA ZEMLJA V OBDOBJIH, KI SO NAJBOLJ OBČUTLJIVA**

- talna odeja se vzdržuje na vsaj 80 % kmetijskih (ornih) površin kmetijskega gospodarstva v času od 15. 11. do 15. 2. naslednje leto
- zagotavlja se pokritost tal z rastlinami, zastirko ali strniščem oziroma nepreorano površino

• **DKOP 7: KOLOBARJENJE NA ORNIH ZEMLJIŠČIH, RAZEN KMETIJSKIH RASTLIN, KI RASTEJO POD VODO**

- obvezna je menjava glavnih posevkov, pravilno prijavljenih na zbirni vlogi, vsako leto na najmanj 60 % ornih površin kmetijskega gospodarstva. na ostalih 40 % ornih površin je treba zagotoviti, da se posevek zamenja najkasneje po treh letih, v teh treh letih pa je med glavnimi posevki obvezen podsevek, dosevek ali drugi glavni posevek
 - drugi glavni posevek v istem letu se šteje kot kolobarni člen, če sledi takoj po pravilu glavnega posevka in je prisoten do priprave zemljišča za setev in setve naslednjega glavnega posevka
 - trave, TDM, DTM, praha in trajni nasadi na ornih površinah so del kolobarja in so lahko na istem zemljišču več kot tri leta
 - kmetijska gospodarstva z 10 ha ali manj ornih površin so izvzeta iz te zahteve
 - kmetijska gospodarstva na katerih se na več kot 75 % njivskih površin goji trave, druge krmne rastline, metuljnice, površine v prahi ali kombinaciji naštetih rab, so izvzeta iz te zahteve
 - kmetijska gospodarstva z več kot 75 % upravičenih površin z rabo trajno travinje so izvzeta iz te zahteve
 - kmetijska gospodarstva certificirana v skladu z uredbo (EU) 2018/848 so izvzeta iz te zahteve
- **v letu 2023 se ta standard ne izvaja, se ga pa spremlja za potrebe kolobarja od 2024**

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

- **DKOP 8: MINIMALNI DELEŽ NEPROIZVODNIH POVRŠIN, OHRANJANJE KRAJINSKIH ZNAČILNOSTI, OMEJITEV REZANJA MEJIC, OMEJEVANJE TUJERODNIH INVAZIVNIH RASTLINSKIH VRST**
- **MINIMALNI DELEŽ NEPROIZVODNIH POVRŠIN**
 - najmanj 4 % delež njivskih površin kmetijskega gospodarstva namenjen za neproizvodne površine in elemente, vključno s praho.
 - neproduktivne značilnosti in elementi so:
 - praha (vzdrževana – pleveli se ne smejo širiti oz. semeniti; lahko je zasejana z dosevki, medonosnimi posevki ali travo oz. TDM, DTM, pridelki se ne smejo uporabljati za hrano ljudi ali živali); praha mora biti prisotna najmanj od 1.1. do 31.7. tekočega leta, brez uporabe FFS in gnojenja,
 - krajinske značilnosti ob oz. na njivah: mejice vključno s pasovi ob vodotokih, posamična drevesa, drevoredi, skupine dreves in kali iz slojev DKOP_8_OHRA_eKRZ_23 in DKOP 8 4 %
 - varovalni pasovi ob vodnih tokovih iz DKOP 4.
 - kmetijska gospodarstva z 10 ha ali manj ornih površin so izvzeta iz te zahteve
 - kmetijska gospodarstva na katerih se na več kot 75 % njivskih površin goji trave, druge krmne rastline, metuljnice, površine v prahi ali kombinaciji naštetih rab, so izvzeta iz te zahteve
 - kmetijska gospodarstva z več kot 75 % upravičenih površin z rabo trajno travinje so izvzeta iz te zahteve
 - v letu 2023 se ta del standarda ne izvaja; na potencialnih površinah za praho se lahko prideluje hrana za ljudi (koruza in soja nista dovoljeni); ostale neproduktivne elemente (KRZ in varovalni pas ob vodotokih) je še vedno potrebno ohranjati

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

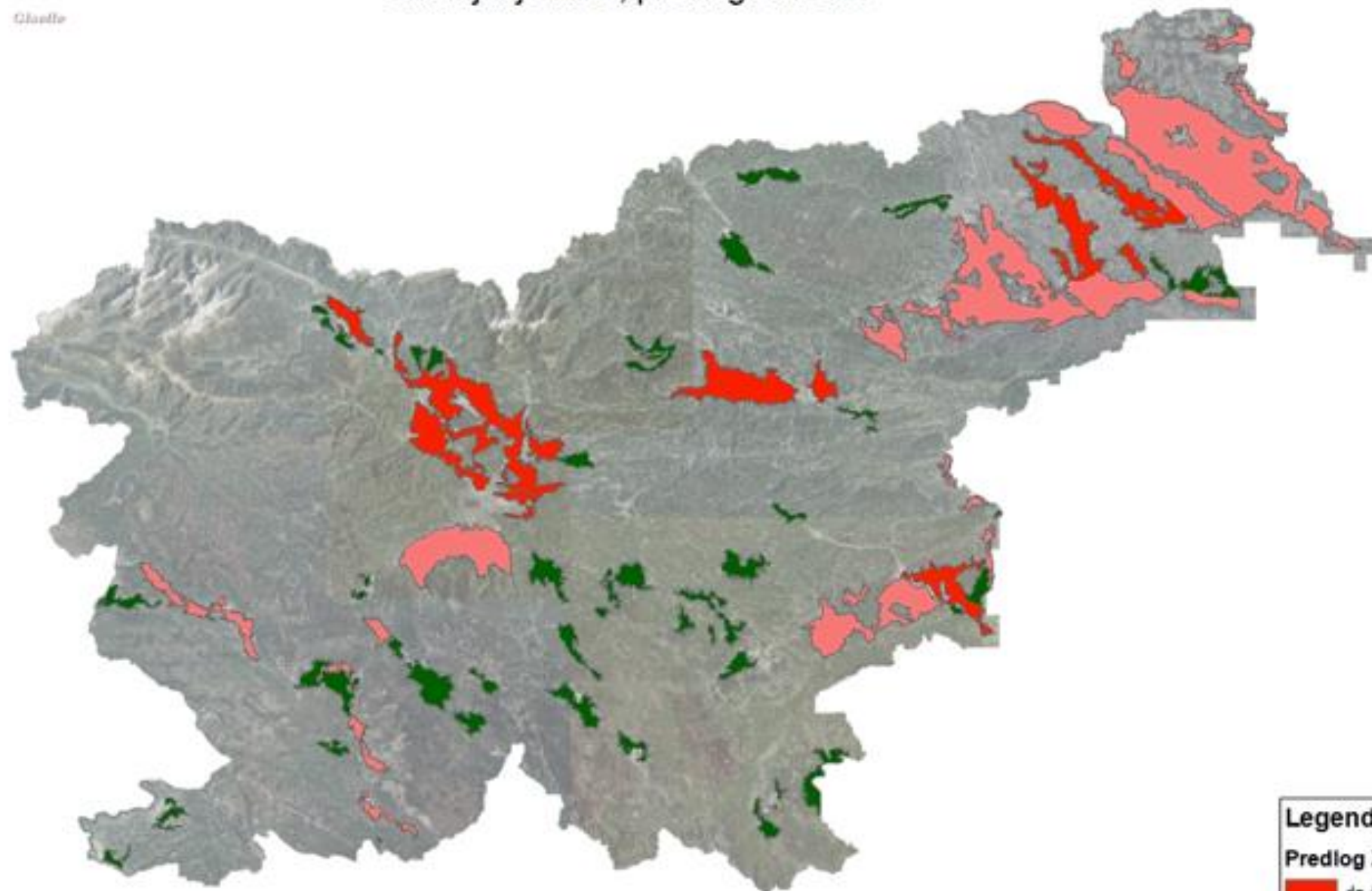
• OHRANJANJE KRAJINSKIH ZNAČILNOSTI

- na površinah kmetijskega gospodarstva je obvezno ohranjati krajinske značilnosti :
 - lesne prvine iz sloja DKOP_8_OHRA_eKRZ_23 (posamična drevesa, drevesa v skupini, drevoredi, mejice, pasovi vegetacije ob vodotokih)
 - naravne vrednote iz sloja DKOP_8_OHRA_eKRZ_23 Ohranjanje
 - terase v trajnih nasadih
 - manjše vodne prvine (kali) iz sloja DKOP_8_OHRA_eKRZ_23 Ohranjanje
 - suhi zidovi (suhozidi) iz sloja DKOP_8_OHRA_eKRZ_23
 - oljke (posamične ali v skupini, ki niso del trajnega nasada) na območju, kjer uspevajo oljke
- krajinskih značilnosti iz Sloja DKOP_8_OHRA_eKRZ_23 ni dovoljeno odstranjevati, razen v primerih višje sile ali z dovoljenjem pristojnih inštitucij. Če se jih odstrani, jih je treba do naslednjega leta vzpostaviti/zasnovati nazaj v prejšnjem obsegu; določilo ne velja za Naravne vrednote.
- v primeru agromelioracij (komasacij) se lahko krajinske značilnosti premakne na drugo lokacijo v enakem obsegu, vendar še vedno znotraj območja agromelioracije (komasacije). Na varovanih območjih se ta premik lahko naredi samo z dovoljenjem ZRSVN; določilo ne velja za Naravne vrednote.

Krajinske značilnosti iz tega standarda (ohranjanje in 4 % neproduktivni elementi) so upravičene do Osnovne dohodkovne podpore za trajnost, Dopolnilne prerazporeditvene podpore za trajnost in Dopolnilne dohodkovne podpore za mlade kmete, če so izpolnjeni pogoji za vpis v LPIS

Ohranjanje KRZ, predlog ZRSVN

Glasje

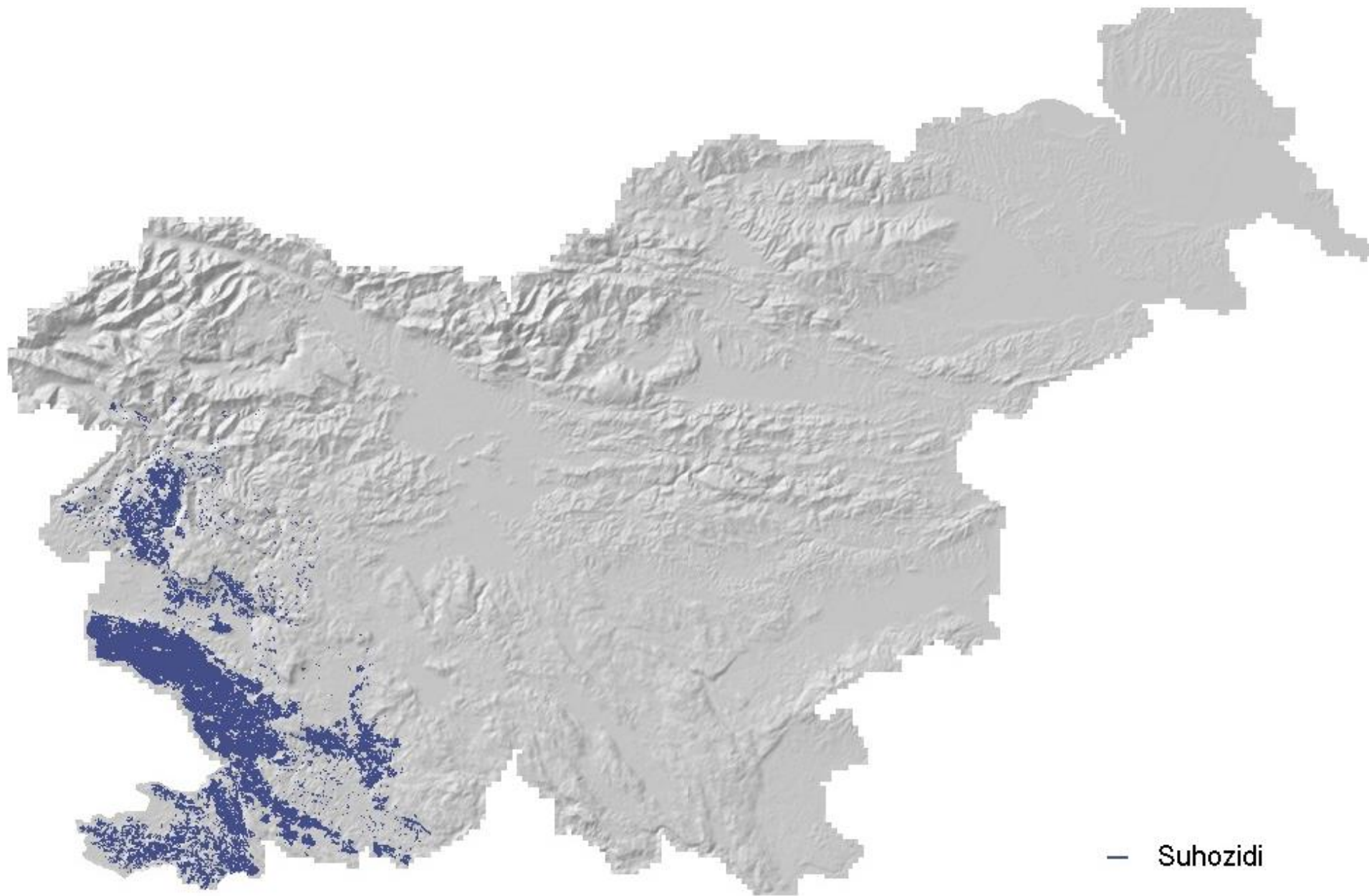

Legenda:

Predlog ZRSVN:

- da (veliki)
- da (N2K)
- ne

— Suhozidi

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

• OMEJITEV REZANJA MEJIC

- izkrčitev in obrezovanje ter redčenje mejic in dreves ni dovoljeno v času od 1. marca do 1. avgusta tekočega leta.

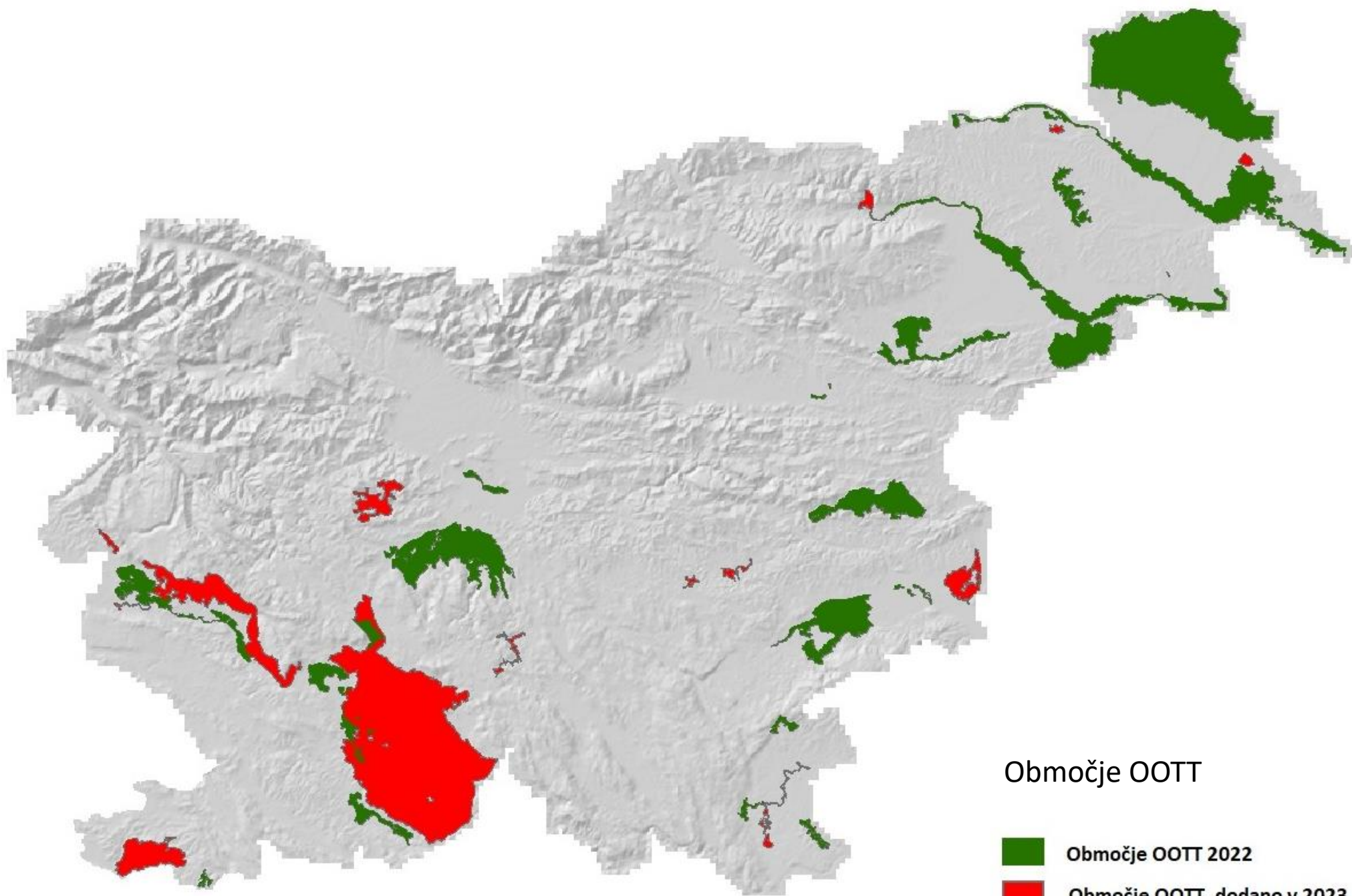
• OMEJEVANJE TUJERODNIH INVAZIVNIH RASTLINSKIH VRST

- na kmetijskih površinah se izvajajo ukrepi za omejitev širjenja (ne sme cveteti ali semeniti oziroma se širiti v primeru lesnih rastlin) tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom:
 - rudbekija/deljenolistna rudbekija (*Rudbeckia laciniata*)
 - kanadska zlata rozga (*Solidago canadensis*)
 - orjaška zlata rozga (*Solidago gigantea*)
 - enoletna suholetnica (*Erigeron annuus*)
 - ambrozija/pelinolistna žvrklja (*Ambrosia artemisifolia*), s katero se ravna v skladu z Odredbo o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu *Ambrosia* (Uradni list RS, št. 63/10)
 - sirska svilnica (*Asclepias syriaca*)
 - žlezava nedotika (*Impatiens glandulifera*)
 - navadna barvilnica (*Phytolacca americana*)
 - veliki pajesen (*Ailanthus altissima*)
 - dresniki (japonski dresnik (*Fallopia japonica*), češki dresnik (*Fallopia bohemica*), sahalinski dresnik (*Fallopia sachalinensis*))

DOBRI KMETIJSKI IN OKOJSKI POGOJI

- **DKOP 9: PREPOVED PREUSMERITVE ALI ORANJA TRAJNEGA TRAVINJA, OPREDELJENEGA KOT OKOLJSKO OBČUTLJIVO TRAJNO TRAVINJE, NA OBMOČJIH NATURA 2000**
- **Prepovedano je spreminjanje ali preoravanje vseh površin trajnih travnikov na območju, ki je določeno kot okoljsko občutljivo znotraj območij NATURA 2000. Območje okoljsko občutljivega trajnega travinja je predstavljeno v obliki sloja v sistemu LPIS (pregledovalnik RKG)**

Območje OOTT

- Območje OOTT 2022
- Območje OOTT, dodano v 2023

PREDPISANE ZAHTEVE RAVNANJA

• PZR 1: NADZOROVANJE RAZPRŠENIH VIROV ONESNAŽEVANJA S FOSFATI

- Za namakanje kmetijskih površin mora biti izdana odločba
- Gnojenje njivskih površin z gnojili, ki vsebujejo fosfor, ki ležijo na prispevni površini vodnih teles z zmernim ekološkim stanjem glede na parameter celotni fosfor, se izvaja skladno z gnojilnim načrtom
 - Ledava
 - Temenica
 - Ložnica
 - Logaščica
 - Koren

• PZR 2: VARSTVO VODA PRED ONESNAŽENJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV

- Zahteve so praktično enake kot pri CC
- Dodana je zahteva po obveznem pošiljanju Obrazca za oddajo/prejem živinskih gnojil, digestata in komposta na ARSKTRP (za tiste, ki oddajajo oz. v izjemnih primerih prejemajo). Nepošiljanje pomeni sankcijo.

PREDPISANE ZAHTEVE RAVNANJA

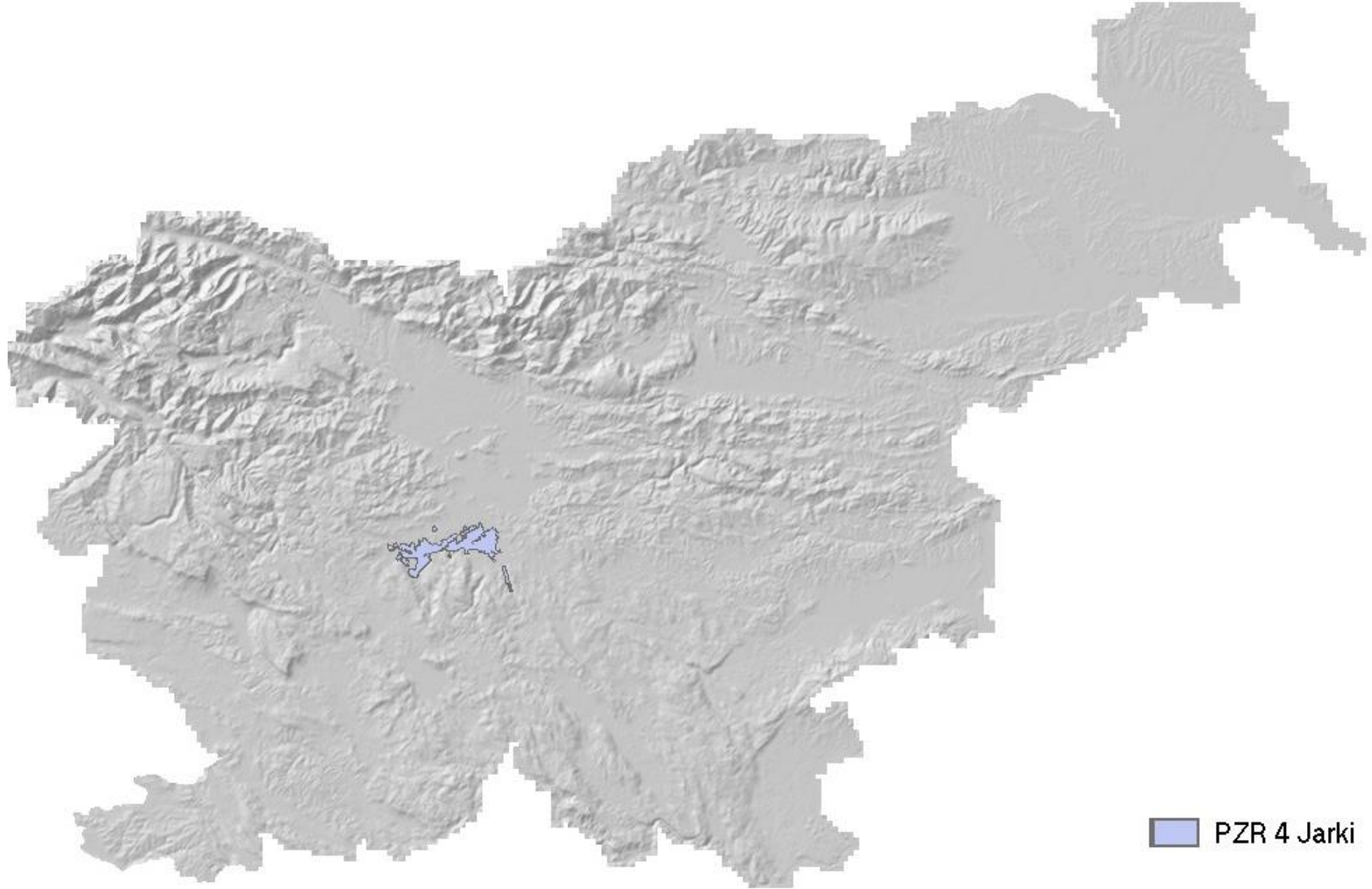
• PZR 3: OHRANJANJE PROSTO ŽIVEČIH PTIC

- Travniške površine in zatravljene površine travniških visokodebelnih sadovnjakov so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. 10. tekočega leta (izjeme KOPOP in DKOP 2 - obdelava 1x na dve leti)
- Na območjih Natura 2000 – ptice je prepovedano vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih plantaž gozdnega drevja in hitro rastočih panjevcev, vključno z vrstami in hibridi iz rodu *Paulownia* sp., na kmetijskih zemljiščih z namenom pridobivanja lesa/sekancev
- Na območjih Natura 2000 – ptice je prepovedano vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih nasadov naslednjih tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom:
 - miskant (*Miscanthus* sp.),
 - goji jagode,
 - topinambur,
 - aronija,
 - abesinska gizotija

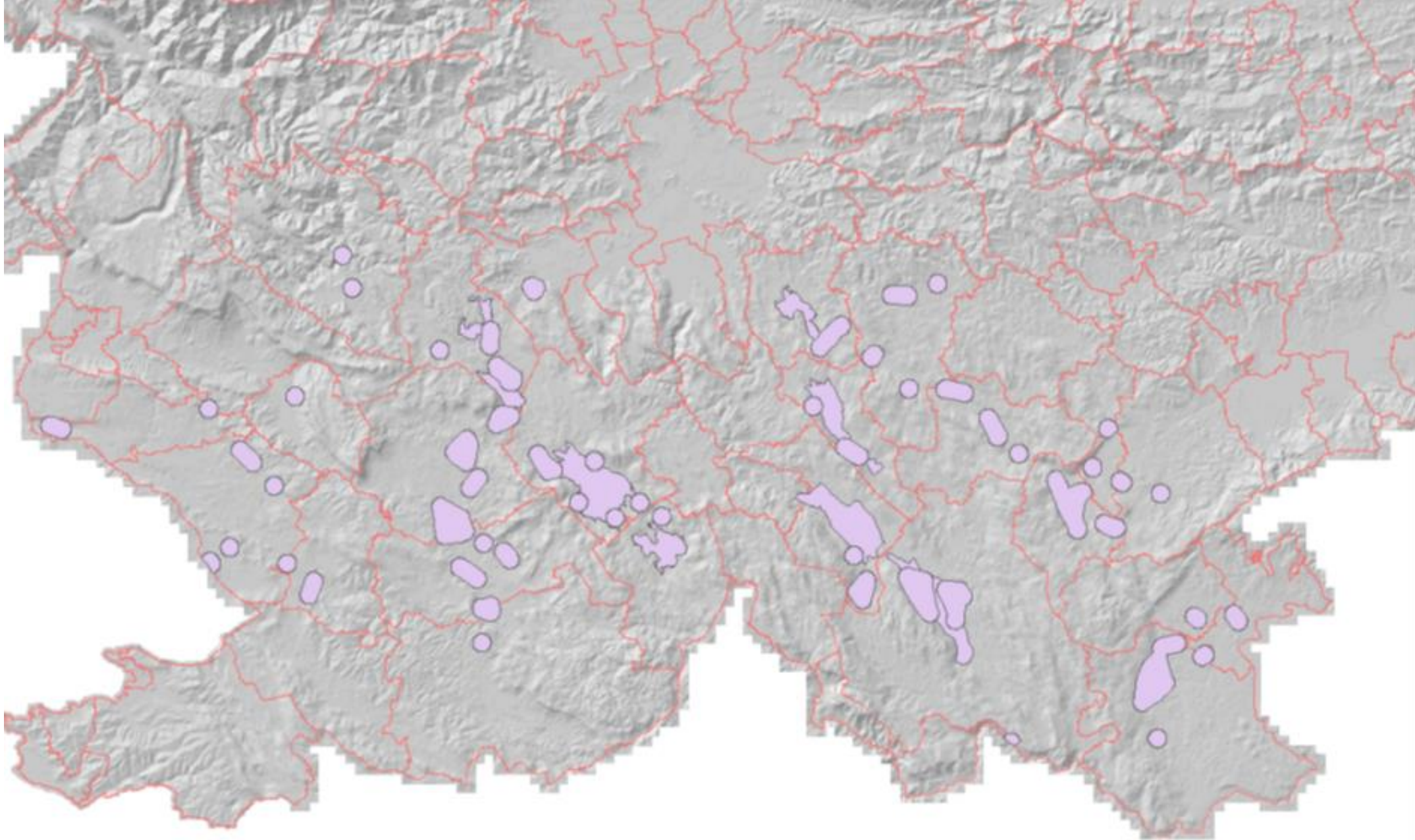
PREDPISANE ZAHTEVE RAVNANJA

- **PZR 4: OHRANJANJE NARAVNIH HABITATOV TER PROSTO ŽIVEČIH ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH VRST**
- Košnja in/ali mulčenje travniških površin v območju Natura 2000 – habitati, ki poškoduje travno rušo, ni dovoljeno
- Nove agromelioracije na območju NATURA 2000 – habitati so dovoljene samo z Odločbo o uvedbi zahtevne agromelioracije oziroma s soglasjem ZRSVN za ostale agromelioracije
- Na območjih Natura 2000 – habitati je prepovedano vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih plantaž gozdnega drevja in hitro rastočih panjevcev, vključno z vrstami in hibridi iz rodu Paulownia sp., na kmetijskih zemljiščih z namenom pridobivanja lesa/sekancev
- Ob čiščenju oziroma vzpostavitvi novih osuševalnih jarkov na območjih iz sloja PZR 4 Jarki je obvezno raztresti izkopano zemljinu na njive. Izkopane zemljine ni dovoljeno poravnati ob jarkih in na travnike. (imamo ločen sloj z imenom PZR 4 Jarki, gre pa za identičen sloj za HAB)
- Na območjih Natura 2000 – ptice je prepovedano vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih nasadov naslednjih tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom (miskant (*Miscanthus* sp.), goji jagode, topinambur, aronija, abesinska gizotija)
- Na območjih Natura 2000 – habitati za varstvo proteusa, kjer je vrsta v neugodnem ohranitvenem stanju zaradi onesnaženosti podzemnih vod z dušikom (9,2 mg N/l), ni dovoljeno gnojenje kmetijskih zemljišč z digestatom in bioplinsko gnojevko (sloj PZR 4 Proteus; je širši od pogoje v zahtevi)

 PZR 4 Jarki

PZR 4 Proteus

PREDPISANE ZAHTEVE RAVNANJA

- **PZR 5: VARNOST ŽIVIL IN KRME in PZR 6: ZDRAVSTVENO VARSTVO LJUDI IN ŽIVALI**

- Zahteve so praktično enake kot pri navzkrižni skladnosti

- **PZR 7: PRAVILNA UPORABA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV in PZR 8: UPORABA, RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV**

- Zahteve so praktično enake kot pri navzkrižni skladnosti (registrirana sredstva, uporaba po navodilih, izkaznica, testiranje, evidenca o rabi in računi,...)
- Dodana je prepoved rabe FFS na VVO1 (ki so prepovedana na VVO1) in varovalnih pasovih (vsa FFS), ter na določenih zavarovanih območjih (ožje varovano območje KP Barje, KP Sečoveljske soline in TT KP Pivška presihajoča jezera)

- **PZR 9: DOBROBIT TELET; PZR 10: DOBROBIT PRAŠIČEV in PZR 11: DOBROBIT REJNIH ŽIVALI**

- Zahteve so praktično enake kot pri navzkrižni skladnosti

PRED KONCEM – SEZNAM SLOJEV ZA POGOJENOST

Predvideno ime sloja v IAKS	Krajšano ime sloja
Območja prepovedi uporabe FFS	PZR_8_FFS_23
Območja omejitve uporabe fosforja	PZR_1_FOSFOR_23
Lesne prvine in manjše vodne prvine eKRZ na območjih ohranjanja	DKOP_8_OHRA_eKRZ_23
Sloj suhozidov	DKOP_8_SUHOZIDI_23
	DKOP_8_NV_23
Naravne vrednote iz registra naravnih vrednost, ki se v skladu z uredbo, ki ureja pravila pogojenosti štejejo za krajinske značilnosti	
Območje okoljsko občutljivega trajnega travinja	DKOP_9_OOTT_OBM_23
Podatki o okoljsko občutljivem trajnem travinju	DKOP_9_OOTT_STATUS_23
Natura2000 - habitati	PZR_4_N2000_HABITATI_23
Natura2000 - ptice	PZR_3_N2000_PTICE_23
Območje Natura2000 - Proteus	PZR_4_N2000_PROTEUS_23
Varovalni pasovi ob vodotokih in osuševalnih jarkih	DKOP_4_VPOJ_23
Evidenca najožjih vodovarstvenih območij - državni nivo	VVO_I_DR_23
Območje odvoza izkopane zemljine ob čiščenju osuševalnih jarkov	PZR_4_OJ_23

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

VPRAŠANJE: DKOP 3 - Sežiganje travniških površin - če prav razumem bi lahko na travniku npr. prvo košnjo nekdo zažgal drugo košnjo pa mulčil in ne bi bil v prekršku ?

ODGOVOR: Drži, iz dikcije zahteve sledi točno tako kot je opisano.

VPRAŠANJE: PZR 2 Ali zapis pomeni da morajo vsi, ki bi uporabljali mineralna gnojila po 1.9 voditi evidenco razvoza gnojil v skladu s prilogi 5 ?

ODGOVOR: Drži, iz dikcije zahteve sledi točno tako kot je opisano. Iz nitratne uredbe sledi „Vnos dušika v tla v obliki mineralnih gnojil v času od 1. septembra do začetka trajanja prepovedi iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ne sme presegati 40 kg N/ha (gre za 9. člen)“. Za namene preveritve te določbe, potrebujemo podatke s strani kmeta.

VPRAŠANJE: Kaj pomeni to da lahko v varovalnem pasu rastejo divje rastline in grmovje ter drevesa, hkrati pa piše da površina ne sme biti neobdelana ? Kako je to mišljeno ?

ODGOVOR: V DKOP 4 dejansko piše, da so varovalni pasovi lahko zaraščeni s samoniklimi rastlinami in lesno vegetacijo in je tako tudi mišljeno. V PZR 3 pa piše, da morajo vse kmetijske površine KMG biti obdelane vsaj enkrat letno, kar pomeni da se preprečuje zaraščanje. Na prvi pogled gre za konflikt med zahtevami, vendar ko se gleda namen posameznega standarda konflikta ni. Potrebno je preprečevati zaraščanje kmetijskih površin, razen ko gre za naravovarstvene in okoljske vsebine kot je to na primeru DKOP 4 in DKOP 8 (KRZ). Agencija to pri svojem delu upošteva.

VPRAŠANJE: Glede na to da je bil v letu 2019 postavljen sloj Natura ptice na celotno Slovenijo, pomeni prepoved novih nasadov goji jagod, aronije za celo Slovenijo ?

ODGOVOR: Ne. Od 2023 naprej izraz Natura 2000 – ptice pomeni samo območja znotraj Nature 2000 namenjena varovanju ptic in ne celo Slovenijo.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

VPRAŠANJE: V predpisu je zapis da pavlovnije ni dovoljeno pridelovati za namene pridobivanja lesa, a za okrasne namene in izboljšanje čebelje paše pa je dovoljena ?

ODGOVOR: Namen teh dveh zahtev je preprečevanje nasadov Paulownie znotraj območij Nature 2000.

VPRAŠANJE: Zanima me kako je prišla abesinska gizotija na seznam rastlin z invazivnim potencialom, če pa v naših razmerah sploh ne prezimi kaj šele da bi semenila. Tako so nam razložili semenarji, zato me čudi da je ta rastlina prepovedana za setev na celotnem območju Slovenije, je pa ena zelo pogostih rastlin v naknadnih posevkih. Kako bomo to reševali v prihodnje ?

ODGOVOR: Seznam tujerodnih kmetijskih rastlin z invazivnim potencialom je pripravil MOP kot pristojno ministrstvo za preprečevanje širjenja tujerodnih invazivnih rastlin. Namen teh dveh zahtev je preprečevanje širjenja tujerodnih invazivnih rastlin znotraj območij Nature 2000.

VPRAŠANJE: Kam spadajo njive oz. deli njiv... ki ležijo pa območjih kjer je poseganje v tla nezaželeno oz. prepovedano (varovalni pasovi ob vodotokih, njive na območjih mokrišč) in kako tam izvajati zahtevo DKOP 7?

ODGOVOR: Varovalni pasovi ob vodotokih se ne bodo upoštevali pri računanju skupnih ornih površin za namen DKOP 7. Za DKOP 2 pa še ne vemo kje in v kakšnem obsegu bo sloj in ali bo sploh vključeval njive.

VPRAŠANJE: DKOP2 Mokrišča: Od kod se bodo zajemali podatki? Iz spletnih portalov PISO, GIS, atlasa okolja, naravoslovnega atlasa, ali se pripravljajo posebna(upam da manjša) območja?

ODGOVOR: Za DKOP 2 se pripravlja ločen sloj. Standard se začne izvajati z letom 2024.

VPRAŠANJE: PRZ 7: ali osnovna sredstva, ki so dovoljena pri varstvu rastlin tudi spadajo med ffs?

ODGOVOR: Ne, ker po definiciji ne spadajo med fitofarmaceutvska sredstva.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

VPRAŠANJE: PRZ 3: Ali spadajo pod območja ohranjanja prostoživečih ptic vsa območja ki so zajeta v območja NATURA_PTICE_2019?

ODGOVOR: Ne. Od leta 2023 naprej je Natura 2000 – ptice mišljena kot del Natura 2000 območij.

VPRAŠANJE: Ali se DKOP7 Kolobar nanaša na vsa KMG ali samo na tista, ki imajo nad 10ha ornih površin?

ODGOVOR: Samo na KMG z več kot 10 ha ornih površin.

VPRAŠANJE: MINIMALNA POKRITOST TAL: kmetije, ki pridelujejo krompir, njive, ki so namenjene krompirju, preorjejo jeseni in preko zime ne zagotavljajo pokritosti. Pri večjem deležu njiv pod krompirjem kmetija ne more zagotavljati 80-odstotne pokritosti kmetijskih površin do 15.2. Ali to pomeni kršitev zahteve z zmanjšanjem plačil ali NBP (neskladnost brez ali z zanemarljivimi posledicami)? Ali se delež pokritosti izračuna na vsa kmetijska zemljišča ali samo na orne površine? Primer: kmetija z 20 ha kmetijskih površin ima 45 % vseh površin posajenih s krompirjem, kako bo to vplivalo na plačila? Kako se izračuna zmanjšanje plačil?

ODGOVOR: Dosedanja praksa pri pridelavi krompirja je taka kot je opisano. Podobne težave se lahko pojavijo tudi pri določenih tehnologijah pridelave zelenjave. Zal z izjemami pri pogajanjih s Komisijo nismo bili uspešni. Da je zahtevana pokritost tal najmanj 80 % vseh kmetijskih je v bistvu uspeh, saj DKOP 6 iz Uredbe Parlamenta in Sveta 2021/2115 predpostavlja pokritost vseh površin v problematičnih obdobjih. V bistvu se bo pri tem standardu gledala pokritost ornih površin in trajnih nasadov. Potrebna bo prilagoditev tehnologije pridelave. Kršitev zahteve pogojenosti pomeni sankcijo, v rangu 3 % (lahko tudi več, odvisno od obsega kršitve). Sankcija NBP za vse kršitve je mišljena samo za letošnje leto, zaradi prilagoditve na novo zahtevo.

VPRAŠANJE: ... DKOP 7: kmetija z 11 ha njivskih površin. Če vsako leto poseje 5,5 ha koruze in 5,5 ha ječmena in to naslednja leta površinsko izmenjujoče ponavlja, ali s tem zadosti predpisu 60% - 40%? Se ve, na nivoju pogojenosti, ne KOPOP...

ODGOVOR: Če posevka menja vsako leto na vsaki parceli, potem da. Kot dogovorjeno pa bomo pripravili par primerov kolobarja za DKOP 7.

VPRAŠANJE: PRZ 7: DKOP 8 - ali bomo dobili po zavodih že pred začetkom kampanje KMG, ki bod morale izpolnjevati delež neproduktivnih površin glede na obseg njiv na KMG?

ODGOVOR: Ne, ni predvideno da bi se tak seznam oblikuje. Tega tudi kmetje na predtisku ne bodo dobili. Tudi ni smiselno, saj se obseg prijavljenih površin lahko spreminja iz leta v leto.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

VPRAŠANJE: DKOP8, ali si bodo KMG-ji neproduktivne površine dorisovali na Upravnih enotah v RKG sami??

ODGOVOR: Krajinske značilnosti, ki niso del upravičenih površin se bodo dorisovali na upravnih enotah.

VPRAŠANJE: A so že naloženi sloji kateri melioracijski jarki pridejo v poštev za 3 metrski pas kjer ne bo smelo biti preorano.

ODGOVOR: Ta trenutek še ne, vsi sloji za izvedbo SKP po 2023 bodo naloženi predvidoma po 20.1. .

VPRAŠANJE: DKOP8 ali bodo neproduktivne površine odštete pri izračunu dušika (obremenitve GVŽ/ha)?

ODGOVOR: Pri izračunu dušika (najbrž je mišljeno 170kgN/ha) se upoštevajo kmetijska zemljišča v uporabi. KRZ niso mišljena kot KZU.

VPRAŠANJE: Bodo pasovih ob vodotokih označeni v aplikacij?

ODGOVOR: Da, varovalni pasovi ob vodotokih bodo označeni na ločenem sloju, skupaj s samimi vodotoki, vključno z osuševalnimi jarki širših od dveh metrov.

VPRAŠANJE: PRZ 7: Vrstenje glavnih kultur: KORUZA, JEČMEN, KORUZA, JEČMEN, KORUZA. Ali kmet izpolnjuje pogojenost če ima po JECMENU SILAŽNO KULTURO?

ODGOVOR: Če je opisano vrstenje glavnih posevkov mišljeno kot menjavanje vsako leto na isti parceli, potem da. Pri tem je potrebno upoštevati, da se mora opisano vrstenje dogajati na najmanj 60 % ornih površin. Na ostalih 40 % ornih površin pa se tri leta zapored lahko pojavlja isti posevek, ki ga je treba obvezno prekinjati vsako leto z dosevkom, podsevkom ali drugim glavnim posevkom. Opisani primer (ječmen + dosevek silažna koruza) torej lahko drži, strokovno gledano pa glede vrstenja kmetijskih rastlin iz leta v leto ni smiselno.

VPRAŠANJE: ... melioracijski jarki, širši od 2m. kje se to meri, na vrhu?

ODGOVOR: Ne. V sloju so osuševalni jarki širši od dveh metrov označeni kot ploskev, varovalni pas pa se gleda od roba te ploskve naprej. Ploskev jarkov pa naj bi bila zajeta na tipični višini vode za dotični jarek, kar ni nujno na vrhu jarka.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

VPRAŠANJE: Kaj pa če je posevek po ječmenu npr ajda

ODGOVOR: Dosevek, z vsemi posledicami za DKOP 7 in ostale ukrepe.

VPRAŠANJE: DKOP 7, se bo gledal kolobar od leta 2022 dalje? Ali od letos.... Kako je s tem prehodom?Hvala!

ODGOVOR: Kolobar iz DKOP 7 se bo preverjal z letom 2024, za to pa se bo spremljal (brez posledic) že od 2023 naprej.

VPRAŠANJE: Zanima me v kateri uredbi bo točno definirana glavna kultura? Primer: katera je glavna kultura v pridelovalnem letu: ječmen, ki ga požanjemo junija, takoj v začetku julija posejemo sojo, ki jo požanjemo konec oktobra. Če prav razumem 10. točko 7. člena uredbe NP, se bo kmet odločil sam ob oddaji zbirne vloge ali bo v kateri uredbi dodatno definirana glavna kmetijska rastlina? Če sem definicijo kje spregledal, se opravičujem!

ODGOVOR: Glavni posevek je definiran (in bo tudi za naprej) v uredbi IAKS. Drži pa da se s SKP po 2023 spreminja logika označevanja glavne kulture, predvsem zaradi sistema za spremljanje površin (AMS).

VPRAŠANJE: Na Ljubljanskem barju strojno čistijo jarke z »jarkači« na dve do tri leta. Čisti se spomladi pred začetkom vegetacije. Zemljo iz jarka se razmeče nekaj metrov levo in desno od jarka. Čez nekaj dni se s travniškimi branami »pobrana« te površine. Rast na travnikih se potem normalno nadaljuje. Zakaj bo sedaj veljalo: PZR 4

50) Ob čiščenju oziroma vzpostavitvi novih osuševalnih jarkov na območjih iz sloja PZR 4 Jarki je obvezno raztresti izkopano zemljinu na njive. Izkopane zemljine ni dovoljeno poravnati ob jarkih in na travnike."

ODGOVOR: Smo v procesu pridobivanja strokovnega odgovora. Na kratko pa; izmetana zemljina duši oligotrofno travno rušo in predvsem ji dodaja hranila, ki za habitate na teh travnikih niso zaželeni.

Hvala za pozornost